

1^ο Πειραματικό Λύκειο Θεσσαλονίκης «Μ. Ανδρόνικος»

3^{ος} Διαγωνισμός Κοινωνικών Επιστημών
«THINK.ing SO.cially»

Σχολείο στο οποίο φοιτούν τα μέλη της ομάδας: 	Όνοματεπώνυμο ομάδας και τάξη: 1..... 2..... 3.....
--	--

Συνολικός βαθμός:

Βαθμός Μικροέρευνας:.....

Βαθμός 1^{ης} Ενότητας- Οικονομικά:.....

Βαθμός 2^{ης} Ενότητας- Κοινωνιολογία:.....

Βαθμός 3^{ης} Ενότητας- Πολιτικές επιστήμες:.....

Διευκρινίσεις – Οδηγίες

1. Ο διαγωνισμός αποτελείται από τρεις ενότητες: **Οικονομικά, Κοινωνιολογία και Πολιτικές επιστήμες**. Κάθε ενότητα περιλαμβάνει 4 θέματα τα οποία βαθμολογούνται ισόποσα: 7 μονάδες το καθένα. Τα υποερωτήματα κάθε ερωτήματος βαθμολογούνται ισόποσα. Ο διαγωνισμός περιλαμβάνει και μία μικροέρευνα που βαθμολογείται με 16 μονάδες. Άριστα είναι το 100.

2. Η επίλυση κάθε θέματος απαιτεί τη συνεργασία των μελών της ομάδας. Δεν επιτρέπεται, όμως, η συνεργασία με άλλες ομάδες για την επίλυση των θεμάτων.
3. Η έκταση των απαντήσεών σας δεν πρέπει να ξεπερνά τον χώρο που σας δίνεται για κάθε απάντηση.
4. Η μικροέρευνα που έχει συμπεριληφθεί στον διαγωνισμό είναι μια μικρής κλίμακας έρευνα, την οποία πρέπει να διεξάγετε εσείς στους συναγωνιζόμενους συμμαθητές σας της αίθουσας στην οποία βρίσκεστε, σύμφωνα με τις οδηγίες που σας δίνονται.
5. Για τη διεξαγωγή της μικροέρευνας θα χρειαστείτε ένα επαρκές δείγμα μαθητών. Επομένως, **προτείνεται να ξεκινήσετε τις απαντήσεις σας από τη μικροέρευνα**, διότι, αν ασχοληθείτε στο τέλος, ενδέχεται αρκετές ομάδες να έχουν αποχωρήσει από τις αίθουσες.
6. Ο διαγωνισμός διαρκεί 3 ώρες.
7. Δεν επιτρέπεται **ΑΥΣΤΗΡΑ** η χρήση κινητού τηλεφώνου εντός της αίθουσας. Σε περίπτωση που παρατηρηθεί χρήση κινητού σε μια ομάδα, τα μέλη της αποκλείονται από τον διαγωνισμό ή/και τη διόρθωση των απαντήσεών της.
8. Κύριος στόχος του διαγωνισμού είναι **η χαρά της συμμετοχής**.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΜΙΚΡΟΕΡΕΥΝΑ (Μονάδες 16)

Η Χριστίνα είναι μαθήτρια της Α΄ Λυκείου. Η σχολική της επίδοση κατά το Α΄ τετράμηνο ήταν μέτρια. Η μητέρα της, βλέποντας τους βαθμούς της, της λέει εμφανώς εκνευρισμένη: «Εμ βέβαια, μια τα κινητά, μια τα Facebook, πού χρόνος για διάβασμα. Θα στραβωθείτε στο τέλος».

Να οργανώσετε μια μικρής κλίμακας έρευνα μέσα από την οποία να δείχνετε αν η μητέρα της Χριστίνας έχει δίκαιο. Πιο συγκεκριμένα, θα πρέπει να υποβάλλετε στους συμμαθητές σας ένα πολύ σύντομο ερωτηματολόγιο μέσα από το οποίο να αντλείτε πληροφορίες για την ενασχόληση των συμμαθητών σας με τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και τη σχολική τους επίδοση. Το δείγμα που θα χρησιμοποιήσετε πρέπει να αποτελείται από το σύνολο των αγοριών και των κοριτσιών της αίθουσας στην οποία βρίσκεστε. Τα ερωτήματα στα οποία πρέπει να απαντήσετε είναι δύο:

α. Πώς εργαστήκατε για να φτάσετε στο συμπέρασμά σας και συγκεκριμένα:

- i) Ποιος ήταν ο συνολικός αριθμός των ατόμων του δείγματός σας και ποια η κατανομή τους κατά φύλο (είτε αριθμητικά είτε ποσοστιαία);
- ii) Ποιο ήταν το/τα ερώτημα/ερωτήματα που τούς υποβάλατε;

Να απαντήσετε στον χώρο που σας δίνεται.

Μονάδες 6

β. Να παρουσιάσετε τα αποτελέσματα της έρευνάς σας σε έναν πίνακα ή ένα διάγραμμα δείχνοντας όλους τους υπολογισμούς που ενδεχομένως κάνατε. Κατόπιν να τον σχολιάσετε, απαντώντας ταυτόχρονα στο ερώτημα αν η μητέρα της της Χριστίνας έχει δίκαιο. Να απαντήσετε στον χώρο που σας δίνεται.

Μονάδες 10

1^η ΕΝΟΤΗΤΑ – ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ

Θέματα

1^ο Θέμα (Μονάδες 7)

Το κέρδος μιας επιχείρησης είναι η διαφορά των εξόδων από τα έσοδά της, δηλ.:

$$\text{Κέρδος} = \text{Έσοδα} - \text{Έξοδα}.$$

Έσοδα είναι οι πωλήσεις τις επιχείρησης. Έξοδα είναι οι δαπάνες που πραγματοποιεί η επιχείρηση, προκειμένου να παράγει και να πουλήσει το προϊόν της. Όταν η διαφορά Έσοδα - Έξοδα είναι θετική το αποτέλεσμα ονομάζεται *Κέρδος*. Όταν η διαφορά είναι αρνητική το αποτέλεσμα ονομάζεται *Ζημία*.

Έστω ότι ο αγρότης Χ είναι ιδιοκτήτης μιας αγροτικής επιχείρησης που παράγει κεράσια σε ένα μικρό χωριό της Ημαθίας. Τα έξοδα της επιχείρησης είναι δύο ειδών. Το μηνιαίο ενοίκιο του χωραφιού και ο μισθός ενός εργάτη που μαζεύει τα κεράσια. Τον Μάιο του 2017 τα στοιχεία εσόδων και εξόδων της επιχείρησης δίνονται στον παρακάτω πίνακα:

Μάιος 2017	Αγροτική Επιχείρηση
Έσοδα	800 ευρώ
Μισθός εργάτη	800 ευρώ
Μηνιαίο ενοίκιο χωραφιού	350 ευρώ
Ζημία	-350 ευρώ

Ο Χ γνωρίζει ότι κατά τον μήνα Ιούνιο τα στοιχεία εσόδων και εξόδων θα είναι ακριβώς τα ίδια με αυτά του Μαΐου. Βλέποντας τη ζημία του Μαΐου, αναρωτιέται, μήπως η πιο συμφέρουσα οικονομικά λύση θα ήταν η επιχείρηση να σταματήσει την παραγωγή και την πώλησή της για τον μήνα Ιούνιο.

Ερώτηση:

Έστω ότι τα μέλη της ομάδας σας είστε οικονομικοί σύμβουλοι και ο Χ απευθύνεται σε εσάς για να δώσετε λύση στο πρόβλημά του. Ποια από τις παρακάτω προτάσεις περιγράφει καλύτερα τη συμβουλή που θα του δίνετε; (Να κυκλώσετε το γράμμα δίπλα από την πρόταση που θεωρείτε σωστή).

α. Η επιχείρηση πρέπει να σταματήσει την παραγωγή της, γιατί τον Ιούνιο θα έχει ζημία.

β. Είτε η επιχείρηση συνεχίσει, είτε σταματήσει να παράγει είναι το ίδιο πράγμα, διότι και στις δύο περιπτώσεις η Ζημία θα είναι ίδια. Δηλαδή, ακόμη και αν η επιχείρηση σταματήσει να παράγει, θα πρέπει να καταβάλλει το ενοίκιο του χωραφιού για τον μήνα Ιούνιο.

γ. Είτε η επιχείρηση συνεχίσει, είτε σταματήσει να παράγει είναι το ίδιο πράγμα, γιατί, σε κάθε περίπτωση, θα πρέπει να καταβάλλει το ενοίκιο του Ιουνίου. Ωστόσο, θα ήταν προτιμότερο να συνεχίσει να παράγει, διότι η είδηση για τη διακοπή της παραγωγής μπορεί να πλήξει τη φήμη της επιχείρησης στην τοπική κοινωνία.

δ. Η επιχείρηση πρέπει να συνεχίσει την παραγωγή της απολύοντας για τον μήνα Ιούνιο τον εργάτη που απασχολεί.

2^ο Θέμα (Μονάδες 7)

Ανάλογα με το επίπεδο **οικονομικής ανάπτυξης*** μιας χώρας, διακρίνουμε τις χώρες του πλανήτη σε τρεις κατηγορίες: τον 1^ο Κόσμο, τον 2^ο Κόσμο και τον 3^ο Κόσμο. Τα χαρακτηριστικά κάθε κατηγορίας περιγράφονται στον παρακάτω πίνακα.

Διάκριση των χωρών του πλανήτη σύμφωνα με το επίπεδο οικονομικής ανάπτυξης

1 ^{ος} Κόσμος	2 ^{ος} Κόσμος	3 ^{ος} Κόσμος
<p>Οι χώρες του 1^{ου} κόσμου έχουν τα εξής χαρακτηριστικά:</p> <ul style="list-style-type: none">• Λειτουργούν σε καθεστώς ελεύθερης οικονομίας, δηλαδή τα μέσα παραγωγής (π.χ. γη, εργασία, μηχανήματα, εργοστάσια) ανήκουν σε ιδιώτες (όχι στο κράτος).• Το ετήσιο εισόδημα που αντιστοιχεί κατά μέσο όρο σε κάθε κάτοικο της χώρας είναι σχετικά υψηλό, δηλαδή το Κατά Κεφαλήν Εισόδημα, όπως λέγεται, είναι υψηλό.• Το επίπεδο εκπαίδευσης και έρευνας είναι αρκετά υψηλό.• Το ποσοστό απασχόλησης στη γεωργία είναι χαμηλό, ενώ στις υπηρεσίες υψηλό.	<p>Πρόκειται για τις πρώην σοσιαλιστικές χώρες (π.χ., Σοβιετική Ένωση, Αλβανία, Ουγγαρία, Πολωνία), δηλαδή τις χώρες στις οποίες η οικονομία ήταν, όπως λέμε, κεντρικά σχεδιασμένη. Αυτό σημαίνει ότι τα μέσα παραγωγής (π.χ. γη, εργασία, μηχανήματα, εργοστάσια) ανήκαν στο κράτος και όχι σε ιδιώτες.</p> <p>Οι χώρες του 2^{ου} κόσμου έχουν τα εξής χαρακτηριστικά:</p> <ul style="list-style-type: none">• Σταδιακά, αρχίζουν να λειτουργούν σε καθεστώς ελεύθερης οικονομίας.• Το Κατά Κεφαλήν Εισόδημα είναι μεσαίο.• Σταδιακά, περιορίζεται η απασχόληση στον αγροτικό τομέα και αρχίζει να αυξάνεται στον τομέα των υπηρεσιών.• Το ποσοστό παραοικονομίας (δηλαδή των οικονομικών συναλλαγών που δεν καταγράφονται και δε φορολογούνται από το κράτος) είναι υψηλό.	<p>Οι χώρες του 3^{ου} κόσμου έχουν τα εξής χαρακτηριστικά:</p> <ul style="list-style-type: none">• Η οικονομία είναι είτε ελεύθερη, είτε κεντρικά σχεδιασμένη.• Το Κατά Κεφαλήν Εισόδημα είναι χαμηλό.• Το ποσοστό απασχόλησης στον αγροτικό τομέα είναι πολύ υψηλό και στις υπηρεσίες χαμηλό.• Υπάρχουν σοβαρά κοινωνικοοικονομικά προβλήματα: φτώχεια, ασθένειες, αναλφαριθμισμός κ.α.

* Η **οικονομική ανάπτυξη** είναι μια πολυσύνθετη έννοια και αναφέρεται στο γενικό επίπεδο οικονομικής ευημερίας μιας χώρας. Για να εκτιμήσουμε το επίπεδο οικονομικής ανάπτυξης χρησιμοποιούμε μια σειρά δεικτών όπως το μέγεθος της παραγωγής μιας χώρας και η σύνθεσή της (π.χ. αν παράγει αγροτικά ή βιομηχανικά προϊόντα), η ισχύς του τραπεζικού συστήματος, η ποιότητα του εκπαιδευτικού συστήματος και το επίπεδο έρευνας, το επίπεδο του συστήματος υγείας, το επίπεδο κοινωνικής ασφάλισης κ.α.

Επιπρόσθετα, για την Ελλάδα σας δίνονται τα παρακάτω στοιχεία για το 2016:

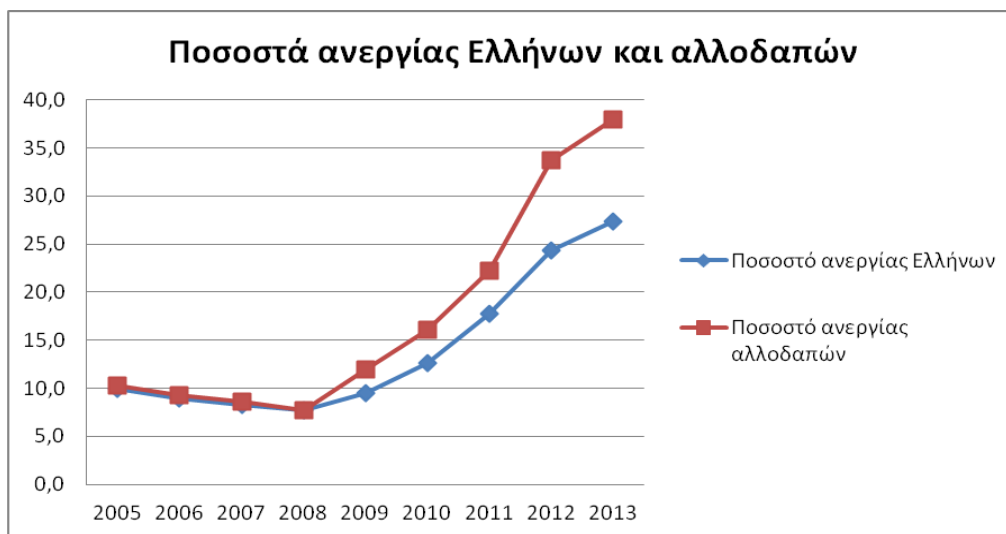
- Το Κατά Κεφαλήν εισόδημα της Ελλάδας (=το ετήσιο εισόδημα που κατά μέσο όρο αντιστοιχεί σε κάθε κάτοικο) είναι 15.219€ (ευρώ) και βρίσκεται στην 43^η θέση, ανάμεσα σε 190 χώρες του πλανήτη. Στην πρώτη θέση βρίσκεται το Λουξεμβούργο (97.984€) και στην τελευταία το Μαλάουι (275€).
- Το 12,4% του εργατικού δυναμικού της Ελλάδας απασχολείται σε γεωργία και κτηνοτροφία, ενώ το 72,4% στις υπηρεσίες.
- Το 30%, 43,5% και 26,4% του ελληνικού πληθυσμού είναι αντίστοιχα απόφοιτοι έως: πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Τα ίδια ποσοστά για την Ευρωπαϊκή Ένωση των 28 χωρών είναι: 26,5% 46,2% και 27,2%.

Ερώτηση:

Με βάση τα παραπάνω στοιχεία, η Ελλάδα ανήκει στον:

- α. 1^ο Κόσμο.
- β. 2^ο Κόσμο.
- γ. 3^ο Κόσμο.

3^ο Θέμα (Μονάδες 7)

Πηγή: Eurostat, Statistical Database.

Ερώτηση:

Ποια από τις παρακάτω προτάσεις περιγράφει καλύτερα το παραπάνω διάγραμμα; (να κυκλώσετε το γράμμα δίπλα από την πρόταση που θεωρείτε σωστή).

α. Η απασχόληση των μεταναστών ευθύνεται ως ένα βαθμό για την ανεργία των Ελλήνων.

β. Η οικονομική κρίση φαίνεται να πλήττει περισσότερο την απασχόληση των μεταναστών σε σχέση με την απασχόληση των Ελλήνων.

γ. Από την εκδήλωση της οικονομικής κρίσης και μετά η διαφορά στα ποσοστά ανεργίας Ελλήνων και μεταναστών παραμένει σταθερή.

δ. Πριν από την εκδήλωση της οικονομικής κρίσης, η ανεργία πλήττει σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό τους μετανάστες σε σύγκριση με τους Έλληνες.

4^ο Θέμα (Μονάδες 7)

Ένας από τους βασικότερους λόγους για τους οποίους το 2010 η Ελλάδα ζήτησε οικονομική βοήθεια (δάνεια) από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ) είναι:

α. Το υψηλό επίπεδο των εισαγωγών της.

β. Το χαμηλό επίπεδο της εθνικής παραγωγής.

γ. Το υψηλό επίπεδο των εξαγωγών της.

δ. Το υψηλό δημόσιο χρέος της.

2^η ΕΝΟΤΗΤΑ – ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ

Θέματα

1^ο Θέμα (Μονάδες 7)

Αντικείμενο Κοινωνιολογίας	Αντικείμενο Οικονομικής Επιστήμης
Η Κοινωνιολογία μελετά την κοινωνική ζωή των ανθρώπων, τα κοινωνικά φαινόμενα, τη δράση των διάφορων κοινωνικών ομάδων, τις σχέσεις μεταξύ ατόμων, τις σχέσεις μεταξύ ατόμου και κοινωνικών ομάδων, τις σχέσεις μεταξύ των κοινωνικών ομάδων και την κοινωνική μεταβολή, δηλ. τους τρόπους και τις διαδικασίες με τις οποίες μεταβάλλεται μια κοινωνία (π.χ. ως προς τις οικονομικές, τις κοινωνικές και τις πολιτικές σχέσεις, τους θεσμούς και τις δομές).	Η Οικονομική Επιστήμη μελετά τις οικονομικές σχέσεις των ατόμων, δηλ. τις σχέσεις που αφορούν στην ανταλλαγή οικονομικών αγαθών ή αλλιώς εμπορευμάτων (π.χ. εμπορικές, εργασιακές κ.α.). Οικονομικά αγαθά ή εμπορεύματα είναι προϊόντα και υπηρεσίες που μπορούν να αγοραστούν και να πωληθούν και αποσκοπούν στην ικανοποίηση των οικονομικών αναγκών των ανθρώπων (αυτών δηλ., που ικανοποιούνται με την κατανάλωση εμπορευμάτων). Μελετά, επίσης, τους τρόπους με τους οποίους οι κοινωνίες χρησιμοποιούν τους σπανίζοντες πόρους τους, ώστε να παράγουν εμπορεύματα και να τα διανείμουν στα μέλη τους, προκειμένου αυτά να ικανοποιήσουν τις οικονομικές τους ανάγκες.

Υποθετικό περιστατικό:

Ο Δημήτρης, 16 ετών, ζει σε ένα μικρό νησί των Δωδεκανήσων μόλις 500 κατοίκων. Πηγαίνοντας χθες το πρωί προς το σχολείο σταμάτησε στον τοπικό φούρνο του νησιού και αγόρασε μια τυρόπιτα. Ο φούρναρης που είναι θείος του, γνωρίζει τον Δημήτρη από μικρό παιδί, όπως και τη σχετικά δύσκολη οικονομική κατάσταση της οικογένειάς του. Κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, μάλιστα, ο Δημήτρης απασχολείται στον φούρνο του θείου του. Αφού αστειεύτηκαν λίγο μεταξύ τους, ο θείος κέρασε τον Δημήτρη μία φρατζόλα ψωμί και ένα κουλούρι και τον ξεπροβόδισε από τον φούρνο.

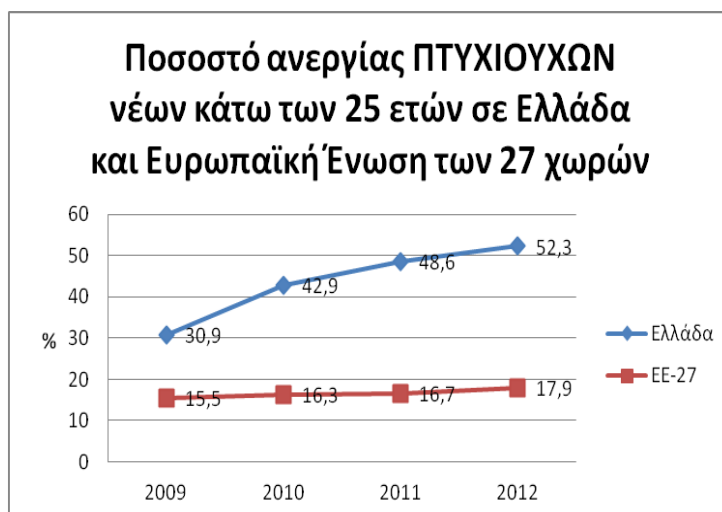
Ερώτηση:

Αξιοποιώντας τις πληροφορίες για τα αντικείμενα της Κοινωνιολογίας και της Οικονομικής Επιστήμης να αναφέρετε, ΜΟΝΟ, δύο φαινόμενα ή είδη κοινωνικών σχέσεων που θα ενδιέφεραν έναν Κοινωνιολόγο και δύο φαινόμενα ή ήδη οικονομικών σχέσεων που θα ενδιέφεραν έναν Οικονομολόγο από αυτά που περιγράφονται στο υποθετικό περιστατικό. Να απαντήσετε στον χώρο που σας δίνεται.

Ενδιαφέρουν τον Κοινωνιολόγο:	Ενδιαφέρουν τον Οικονομολόγο:
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2^ο Θέμα (Μονάδες 7)

Ένας κοινωνικός ερευνητής παραθέτει σε εργασία του το παρακάτω διάγραμμα:

Πηγή: Eurostat, Statistical Database

Με βάση το διάγραμμα αυτό καταλήγει στο ακόλουθο συμπέρασμα: «Στην Ελλάδα, η κατοχή ενός πανεπιστημιακού τίτλου δε βοηθάει τους νέους να βρουν δουλειά, όσο τους βοηθάει η κατοχή απολυτηρίου Γυμνασίου ή Λυκείου».

Ερώτηση:

Το διάγραμμα που παραθέτει ο ερευνητής είναι το κατάλληλο για το συμπέρασμα που εξάγει; (να κυκλώσετε το γράμμα δίπλα από την πρόταση που θεωρείτε σωστή).

α. Είναι το κατάλληλο, διότι περιέχει όλες τις απαραίτητες πληροφορίες που απαιτούνται.

β. Δεν είναι το κατάλληλο, διότι το χρονικό διάστημα που μελετά είναι πολύ μικρό, γεγονός που δεν του επιτρέπει να εξάγει ένα ασφαλές συμπέρασμα.

γ. Δεν είναι το κατάλληλο, διότι τα ποσοστά που αναγράφονται είναι λανθασμένα.

δ. Δεν είναι το κατάλληλο, διότι το διάγραμμα θα έπρεπε να περιλαμβάνει τα ποσοστά ανεργίας των αποφοίτων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σε Ελλάδα και ΕΕ-27.

3^ο Θέμα (Μονάδες 7)

Το παρακάτω κείμενο αναφέρεται στον τρόπο με τον οποίο μια είδηση μπορεί να παρουσιαστεί από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης (ΜΜΕ):

«Γίνε άπιστος Θωμάς»

[...] Αν θέλω να διηγηθώ ότι ο κύριος Τάδε βγαίνοντας απ' το σπίτι του παρασύρθηκε από το τραμ, μπορώ να οργανώσω την ιστορία μου τουλάχιστον με τρεις τρόπους:

Πρώτος τρόπος: «Εχθές το πρωί ο κύριος Τάδε βγήκε από την εξώπορτα του σπιτιού του και διέσχισε το δρόμο ακριβώς τη στιγμή που περνούσε ένα τραμ. Δεν πρόσεξε και βρέθηκε κάτω απ' τις ρόδες του οχήματος μπρος στα τρομαγμένα βλέμματα των παρευρισκομένων».

Δεύτερος τρόπος: «Μπαμ! Έγινε σε μια στιγμή! Ένας άνθρωπος κατακρεουργείται από τις βαριές μεταλλικές ρόδες του τραμ! Ήταν ο κύριος Τάδε, μόλις είχε βγει από το σπίτι του και διέσχισε το δρόμο. Οι περαστικοί κραύγαζαν τρομοκρατημένοι».

Τρίτος τρόπος: «Μπαμ, μπουμ! Κραυγές, στριγγλιές! Ποιος, πώς είναι δυνατό; Ένας άντρας, ένα αιμόφυρτο σώμα, μια σκιά βαριού οχήματος (ο Τάδε βγαίνει ήρεμος απ' το σπίτι του) κι οι περαστικοί ανατριχιάζουν από φρίκη. Ήταν ένα τραμ».

Πηγή: Έκο, Ου (1985). *Η σημειολογία στην καθημερινή ζωή*. Αθήνα: Μαλλιάρης-Παιδεία.

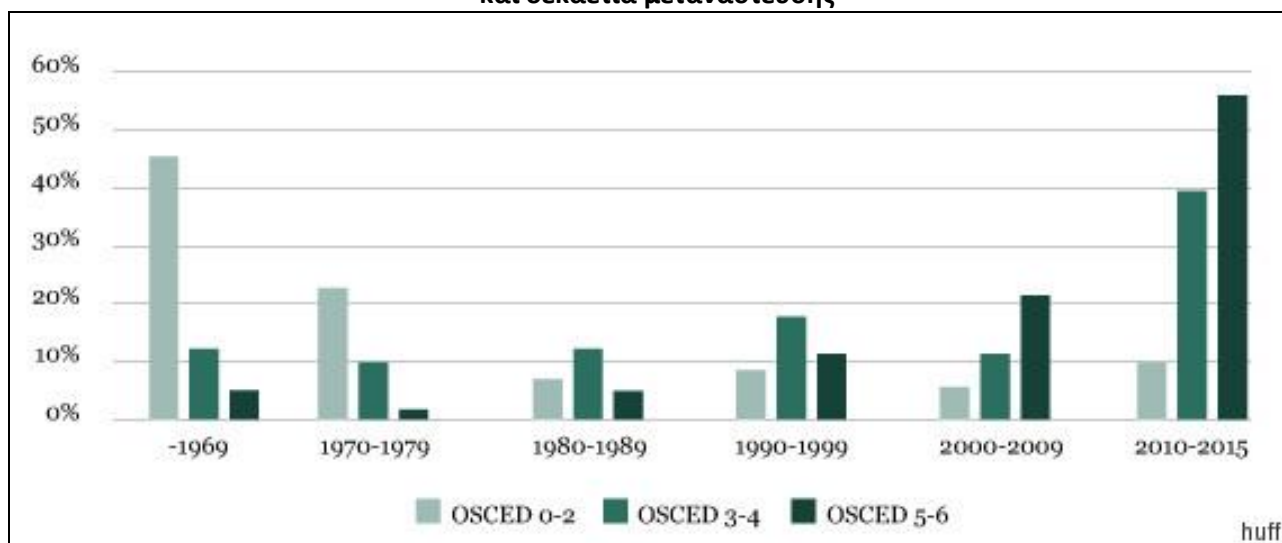
Ερώτηση:

Ποιο συμπέρασμα θα μπορούσε να εξαχθεί από το παραπάνω κείμενο; (να κυκλώσετε το γράμμα δίπλα από την πρόταση που θεωρείτε σωστή)

- α.** Μια είδηση είναι ψευδής, όταν παρουσιάζεται με πολλά «λεκτικά στολίδια».
- β.** Το περιεχόμενο μιας είδησης, όπως αυτή φτάνει στο κοινό, εξαρτάται από τον λεκτικό τρόπο με τον οποίο παρουσιάζεται.
- γ.** Δεν πρέπει να πιστεύουμε σε μια είδηση, παρά μόνο αν την διασταυρώνουμε από πολλές πηγές.
- δ.** Ο εντυπωσιακός τρόπος παρουσίασης μιας είδησης προσελκύει το ενδιαφέρον του κοινού, χωρίς να επηρεάζει σημαντικά το περιεχόμενό της.

4^ο Θέμα (Μονάδες 7)

Κατανομή των Ελλήνων που μετανάστευσαν στο εξωτερικό κατά εκπαιδευτικό επίπεδο και δεκαετία μετανάστευσης

Πηγή: Eurostat, Statistical Database

Σημείωση:

OSCED 0-2: Αναφέρεται στους μετανάστες που είναι μέχρι απόφοιτοι (και) Γυμνασίου.

OSCED 3-4: Αναφέρεται στους μετανάστες που είναι απόφοιτοι Λυκείου ή και τεχνικής μη πανεπιστημιακής εκπαίδευσης (IEK, σχολές ΟΑΕΔ κλπ).

OSCED 5-6: Αναφέρεται στους μετανάστες που είναι απόφοιτοι τουλάχιστον πανεπιστημιακής εκπαίδευσης (συμπεριλαμβανομένων των ΤΕΙ).

Ερώτηση:

Ποια από τις παρακάτω προτάσεις περιγράφει καλύτερα το παραπάνω διάγραμμα; (να κυκλώσετε το γράμμα δίπλα από την πρόταση που θεωρείτε σωστή)

α. Πριν τη δεκαετία του '60, η μετανάστευση από την Ελλάδα αφορούσε, ως επί το πλείστον, πληθυσμό χαμηλού εκπαιδευτικού επιπέδου, ενώ, σήμερα, πληθυσμό με επιστημονική κατάρτιση.

β. Τη δεκαετία του '80 τα ποσοστά μετανάστευσης ήταν γενικά υψηλότερα από αυτά της δεκαετίας του '60.

γ. Η φυγή των Ελλήνων επιστημόνων δε φαίνεται να σχετίζεται έντονα με την οικονομική κρίση της χώρας μας.

δ. Με το πέρασμα των ετών το εκπαιδευτικό επίπεδο των Ελλήνων που μεταναστεύουν φαίνεται να αυξάνεται σε μικρό επίπεδο.

3^η ΕΝΟΤΗΤΑ – ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ

Θέματα

1^ο Θέμα (Μονάδες 7)

Τρομοκρατικό χτύπημα στη Βαρκελώνη (Καλοκαίρι 2017)

Η σκιά της τρομοκρατίας κάλυψε τον ουρανό στην Ευρώπη. Αυτή τη φορά ήταν η σειρά της Βαρκελώνης, η οποία θρηνεί για την απώλεια 13 ανθρώπων, ενώ άλλοι 100 τραυματίστηκαν. Το σκηνικό του τρόμου εκτυλίχθηκε στον μεγάλο πεζόδρομο Las Ramblas στο κέντρο της Καταλανικής πρωτεύουσας. Ένα λευκό φορτηγάκι έπεσε πάνω σε πεζούς, παρασύροντας στο πέρασμά του δεκάδες ανθρώπους. Το Ισλαμικό Κράτος ανέλαβε με ανάρτησή του στο διαδίκτυο την ευθύνη για την επίθεση, η οποία και οργανώθηκε από πυρήνα τζιχαντιστών στην ευρύτερη περιοχή της Καταλονίας.

Πηγή: Συνδυασμός πληροφοριών από τον ηλεκτρονικό τύπο

Υποθετικό σενάριο: Έστω ότι βρίσκεστε με την παρέα σας σε ένα καφέ και ένα μέλος της σας διαβάζει από το κινητό του την παραπάνω είδηση. Κατόπιν σχολιάζει: «Κανονικά, η ισπανική κυβέρνηση θα έπρεπε να απελάσει (=να διώξει) από τη χώρα όλους τους μουσουλμάνους μετανάστες και πρόσφυγες που ζουν στη Βαρκελώνη».

Ερώτηση:

Να αναφέρετε εάν συμφωνείτε με το παραπάνω σχόλιο και να εκθέσετε δύο επιχειρήματα που να αιτιολογούν την άποψή σας.

Σημείωση: Σε περίπτωση που τα μέλη της ομάδας σας δεν ομοφωνούν, να καταγραφεί η άποψη της πλειονότητας (δηλαδή των δύο από τα τρία μέλη).

2^ο Θέμα (Μονάδες 7)

Ερώτηση:

Η Ελλάδα προσχώρησε στην Ευρωπαϊκή Ένωση (την τότε Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα - ΕΟΚ) το έτος: (να κυκλώσετε το γράμμα δίπλα από την πρόταση που θεωρείτε σωστή)

- α. 1957.
- β. 1981.
- γ. 1985.
- δ. 1992.

3^ο Θέμα (Μονάδες 7)

Φοροδιαφυγή είναι κάθε παράνομη πράξη ή παράλειψη του φορολογουμένου, με την οποία επιδιώκει τη μείωση της φορολογικής του επιβάρυνσης ή την αποφυγή καταβολής του φόρου που του έχει βεβαιωθεί από τις κρατικές αρχές. Το μέγεθος της φοροδιαφυγής στην Ελλάδα είναι από τα υψηλότερα στην ΕΕ και εκτιμάται ότι κυμαίνεται μεταξύ 1,9% και 4,7% του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος-ΑΕΠ (στοιχεία 2016), δηλαδή της αξίας όλων των τελικών αγαθών και υπηρεσιών που παράγει η χώρα μας σε ένα έτος.

Ενδεικτική της προσπάθειας πολλών πολιτών να φοροδιαφύγουν είναι οι συχνές λεκτικές ή/και σωματικές επιθέσεις που δέχονται ελεγκτές της εφορίας από πελάτες ή/και καταστηματάρχες σε τουριστικές περιοχές, κατά τη διεξαγωγή φορολογικών ελέγχων.

Ερώτηση:

Αφού σκεφτείτε τους στόχους για τους οποίους ένα κράτος φορολογεί τους πολίτες του και τις συνέπειες της φοροδιαφυγής στην οικονομία και την κοινωνία, να αξιολογήσετε ποια από τις παρακάτω προτάσεις περιγράφει ακριβέστερα την φοροδιαφυγή: (να κυκλώσετε το γράμμα δίπλα από την πρόταση που θεωρείτε σωστή)

α. Η φοροδιαφυγή είναι μια πράξη αντικοινωνική, γιατί στερεί από το κράτος τη δυνατότητα να στηρίξει την οικονομική ανάπτυξη και τα αδύναμα κοινωνικά στρώματα.

β. Η φοροδιαφυγή είναι πράξη αντικοινωνική με εξαίρεση τις περιόδους οικονομικής κρίσης, στις οποίες πολλοί πολίτες βρίσκονται σε δύσκολη οικονομική θέση.

γ. Η φοροδιαφυγή είναι μια πράξη θεμιτή, όταν οι φορολογικοί συντελεστές είναι υψηλοί.

δ. Η φοροδιαφυγή είναι μια θεμιτή πράξη, όταν ένα κράτος δεν εκπληρώνει τις υποχρεώσεις του απέναντι στους πολίτες.

4^ο Θέμα (Μονάδες 7)

Στο 1^ο Άρθρο του Συντάγματος της Ελλάδος αναφέρεται: Το πολίτευμα της Ελλάδας είναι Προεδρευόμενη Κοινοβουλευτική Δημοκρατία.

Η έννοια «κοινοβουλευτική» σημαίνει ότι ο λαός ασκεί την εξουσία έμμεσα, δηλαδή, μέσω αντιπροσώπων, των βουλευτών. Για τον λόγο αυτό η Δημοκρατία μας ονομάζεται και αντιπροσωπευτική. Ωστόσο, στην αντιπροσωπευτική δημοκρατία λειτουργούν και θεσμοί **άμεσης δημοκρατίας**, δηλαδή, θεσμοί που δίνουν τη δυνατότητα στους ψηφοφόρους να αποφασίσουν οι ίδιοι, άμεσα, χωρίς αντιπροσώπους, για ένα σπουδαίο εθνικό ή κοινωνικό θέμα που τους αφορά.

Ερώτηση:

Ένας τέτοιος θεσμός άμεσης Δημοκρατίας είναι: (να κυκλώσετε το γράμμα δίπλα από την πρόταση που θεωρείτε σωστή)

α. Η εκλογή του Προέδρου της Δημοκρατίας από τη Βουλή.

β. Οι εκλογές του Προέδρου του πενταμελούς Συμβουλίου μιας σχολικής τάξης από τα μέλη του.

γ. Το δημοψήφισμα.

δ. Η εκλογή του Προέδρου του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Θεσσαλονίκης.

ΤΕΛΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ